

(V.B. ET AL./B.S. ET AL.)

(Advocaten: Mr. B. Maes, Mr. M. Mahieu en Mr. H. Geinger)

RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

et cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het arbeidshof te Antwerpen van 5 september 2011.

fdelingsvoorzitter Beatrijns Deconinck heeft verslag uitgebracht.

dvocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft geconcludeerd.

CASSATIEMIDDEL

e eisers voeren in hun verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

I. BESLISSING VAN HET HOF*eerste onderdeel*

Overeenkomstig artikel 1017, eerste lid Gerechtelijk Wetboek, verwijst ieder ndvonniss de in het ongelijk gestelde partij in de kosten, waaronder de rechtsple- ngsvergoeding bedoeld in artikelen 1018, 6° en 1022 van datzelfde wetboek.

rtikel 1, eerste en tweede lid tarief rechtsplegingsvergoeding bepaalt dat de in dit sluit vastgestelde basis-, minimum- en maximumbedragen van de rechtsplegings- rgoeding bedoeld in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek worden vastgesteld per nleg.

De veroordeling tot de gerechtskosten onderstelt dat tussen de partijen een daad- erkelijke procesverhouding bestaat.

Zanneer meerdere eisers bij eenzelfde akte onderscheiden vorderingen op een zelfde ondslag instellen tegen een of meer verweerders, zonder dat de afsplitsing van de icken wordt gevorderd en gelast, dient de rechter, vooraleer meerdere rechtsple- ingsvergoedingen toe te kennen en ook al doet iedere vordering in beginsel een fzonderlijke procesverhouding ontstaan, na te gaan of de samengevoegde zaken, et op de concrete elementen ervan, in hun geheel beschouwd niet eenzelfde geschil itmaken, maar wel afzonderlijke geschillen.

De appelrechters die, nadat zij in het tussenarrest van 11 januari 2010 hadden agstgesteld dat de eisers bij gezamenlijke dagvaarding de veroordeling van de ver- eerders vorderden "tot betaling van het verschil tussen het hen betaalde loon" en het loon betaald door de eerste en tweede verweerders) aan hun personeelsleden et dezelfde kwalificaties in gelijksoortige functies", om meerdere rechtsplegings- ergoedingen toe te kennen, enkel vaststellen dat autonome hoofdvorderingen wer- en ingesteld zonder na te gaan of die, gelet op de concrete elementen van de zaak n in hun geheel beschouwd, als afzonderlijke geschillen dienen te worden aanzien, erantwoorden hun beslissing niet naar recht.

let middel is in zoverre gegrond.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest en verklaart onderhavig arrest bindend voor de in bindendverklaring opgeroepen partij.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het vernietigde arrest.

Houdt de kosten aan en laat de beslissing daaromtrent aan de feitenrechter over.

Verwijst de zaak naar het arbeidshof te Gent.

Waar aanwezig waren: B. Deconinck, afdelingsvoorzitter als voorzitter; A. Smetryns, K. Mesdagh, A. Lievens en K. Moens, raadsheren; in aanwezigheid van H. Vanderlin- den, advocaat-generaal.

N o o t**Rechtsplegingsvergoeding voor autonome maar samengevoegde hoofdvorderingen**

1. Het geannoteerde arrest betreft een zaak waarbij verschillende partijen met toe- passing van artikel 701 Ger.W. bij éézelfde dagvaarding verschillende vorderingen hebben ingesteld tegen verschillende partijen. Het gaat om autonome hoofdvorde- ringen.

Het arbeidshof te Antwerpen stelt de aangesproken partijen (geïntimeerden – 3 in aantal "in het gelijk". Zij hebben ten aanzien van de onderscheiden appellanten (5 in aantal) recht op rechtsplegingsvergoeding, doch de vraag rijst welke de omvang is van de door de appellanten te betalen rechtsplegingsvergoeding. Het arbeidshof oor- deelt dat de appellanten ieder afzonderlijk aan elke in het gelijk gestelde partij een rechtsplegingsvergoeding verschuldigd zijn (desgevallend beperkt overeenkomstig art. 1022, vijfde lid Ger.W.).

2. De appellanten voor het arbeidshof stellen hierregen cassatieberoep in. Zij zijn van mening dat door het gebruik van éézelfde dagvaarding voor de verschillende vor- deringen tussen de verschillende partijen (art. 701 Ger.W.), wat kan in geval van samenhang (art. 30 Ger.W.), er één rechtsband tussen partijen is gecreëerd en er bij- gevolg slechts één rechtsplegingsvergoeding verschuldigd is²⁸ aan de verweerders in cassatie samen en dit door de eisers in cassatie samen.

3. Het Hof van Cassatie heeft zich over de problematiek van de rechtsplegingsver- goeding bij samenhang reeds uitgesproken met de arresten van 22 april 2010²⁹ en 19 januari 2012³⁰.

28. Cf. H. BOULARBAH en V. PIRE, "Actualités en matière de répétibilité des frais et honoraires d'avocat" in H. BOULARBAH en F. GEORGES (eds.), *Actualités en droit judiciaire*, Luik, Anthémis, 2010, (153) 170.

29. Cass. 22 april 2010, *Arr.Cass.* 2010, 1129.

30. Cass. 19 januari 2012, *P&B* 2012, 86.

In het eerstgenoemde arrest stelde het Hof dat artikel 1, eerste en tweede lid KB tarief rechtsplegingsvergoeding “niet verbindt dat, wanneer twee of meer rechtsplegingen wegens samenhang worden gevoegd, de rechter twee of meer rechtsplegingsvergoedingen kan toekennen, indien hij oordeelt dat de samengevoegde zaken afzonderlijke geschillen uitmaken. Het middel dat ervan uitgaat dat bij het voegen van verschillende rechtsvorderingen wegens samenhang steeds slechts een enkele rechtsplegingsvergoeding kan worden toegekend, faalt naar recht”.

In het tweede arrest herneemt het Hof de zonet geciteerde algemene regel, om dit maal daaraan toe te voegen: “Wanneer de rechter oordeelt dat de samengevoegde zaken geen afzonderlijke geschillen zijn, dan is slechts één rechtsplegingsvergoeding verschuldigd. Het onderdeel dat ervan uitgaat dat bij samenhang altijd twee of meer rechtsplegingsvergoedingen verschuldigd zijn, faalt naar recht.”

Met andere woorden: samenhang geeft niet *ipso facto* aanleiding tot slechts één rechtsplegingsvergoeding, noch tot meerdere. Er moet gekeken worden of er sprake is van *afzonderlijke geschillen* (die weliswaar werden samengevoegd). Is dat niet het geval dan kan er slechts één rechtsplegingsvergoeding (per procesverhouding) worden toegekend, is dat wel het geval dan worden er meerdere rechtsplegingsvergoedingen opgelegd.

4. In het geannoteerde arrest trachten eisers in cassatie, uiteraard bekend met deze rechtspraak, het Hof te overtuigen dat het geval van verschillende vorderingen die tussen verschillende partijen middels één akte worden ingeleid, iets bijzonders was en als het ware uit zijn aard slechts één rechtsband (procesverhouding) creëerde en dus slechts één rechtsplegingsvergoeding opleverde.

Het Hof oordeelt: “Wanneer meerdere eisers bij eenzelfde akte onderscheiden vorderingen op een zelfde grondslag instellen tegen een of meer verweerders, zonder dat de afsplitsing van de zaken wordt gevorderd en gelast, dient de rechter, vooraleer meerdere rechtsplegingsvergoedingen toe te kennen en ook al doet iedere vordering in beginsel een afzonderlijke procesverhouding ontstaan, na te gaan of de samengevoegde zaken, gelet op de concrete elementen ervan, in hun geheel beschouwd niet eenzelfde geschil uitmaken, maar wel afzonderlijke geschillen.”

Het inleiden van verschillende vorderingen in éénzelfde akte tussen meerdere partijen, leidt derhalve, niettegenstaande samenhang die deze handelwijze veronderstelt, niet automatisch tot één rechtsplegingsvergoeding. Relevant criterium is in casu het bestaan van één of meerdere geschillen. Het begrip geschil komt aldus naast het begrip procesverhouding te staan in het geval van artikel 701 Ger.W.: wil men in dat geval nog aanspraak kunnen maken op meerdere rechtsplegingsvergoedingen, dan volstaat het niet om te wijzen op de autonomie van de verschillende, samenhangende vorderingen, doch dient men de rechter ervan te overtuigen dat die vorderingen, gelet op de concrete elementen van de zaak en in hun geheel beschouwd, afzonderlijke geschillen uitmaken. Gezien het Hof deze uitspraak specifiek velt in een toepassinggeval van artikel 701 Ger.W., wat samenhang veronderstelt, lijkt me duidelijk dat de criteria om samenhang te beoordelen alvast niet de criteria zijn om het voorliggen van één (of meerdere) geschil(en) te beoordelen. Ook het *autonome* karakter van de vorderingen is niet determinerend. Bij gebrek aan wetgevend ingrijpen zal de

rechtspraak (met behulp van de rechtsleer) deze criteria dienen in te vullen. Wordt dus vervolgd...

5. Het is duidelijk dat de toewijzing en begroting van gerechtskosten en inzonderheid van de rechtsplegingsvergoeding(en) tot een afzonderlijke discipline verworven is, die een bijzondere vakbekwaamheid van de advocaat en magistraat vraagt, zeker bij pluraliteit van partijen. De veelheid aan relevante begrippen zoals aanleg, rechtsband, procesverhouding, geschil, autonome vordering, etc., waarvan niet steeds duidelijk is wat daaronder exact dient te worden verstaan, is daar ongetwijfeld niet vreemd aan.

Nico CLIJMANS

Assistent VUB

Advocaat aan de balie te Antwerpen

■ Hoger beroep

Cass. 3 oktober 2014

Rechtsmiddelen – Gerechtelijk recht en cassatie – Hoger beroep – Voorwaarden hoger beroep – Vonnis bevoegdheid – Samenhang – Maatregel van inwendige orde

Krachtens het tweede lid van artikel 1050 Ger.W. kan tegen een beslissing inzake bevoegdheid slechts hoger beroep worden ingesteld samen met het hoger beroep tegen het eindvonnis. De beslissing waarbij de rechter oordeelt over een verzoek tot het samenvoegen wegens samenhang van de voor hem hangende vordering met de vordering die hangende is voor een andere rechter, is geen beslissing over de bevoegdheid in de zin van voornoemd artikel.

Krachtens artikel 1046 Ger.W. zijn beslissingen of maatregelen van inwendige aard niet vatbaar voor hoger beroep. Een beslissing die een betwiste rechtsvraag beslecht is geen maatregel van inwendige aard.

(B. BVBA/W.-L. NV)

(Advocaat: Mr. J. Verbist)

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het hof van beroep te Gent van 5 november 2012.

Advocaat-generaal André Van Ingelgem heeft op 20 juni 2014 een schriftelijke conclusie neergelegd.

Raadsheer Bart Wylleman heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal André Van Ingelgem heeft geconcludeerd.